

**Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy**

**Szkolenia, staże
i inne formy wspierania
podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych**

Dane statystyczne 2006 – 2010

Warszawa, 2011 rok

Autorzy:

Joanna Kwiatkowska

Paulina Noińska-Rozentalska

Elżbieta Strojna

© Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Wydawca:

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Departament Rynku Pracy

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00 – 513 Warszawa

Łamanie i druk: ZWP MPiPS

W publikacji zaprezentowane zostały dane statystyczne obrazujące wyniki działalności powiatowych urzędów pracy w latach 2006 – 2010 w zakresie szkoleń oraz wdrażania innych form wsparcia w pozyskaniu nowych kwalifikacji i kompetencji zawodowych, w szczególności poprzez organizację staży i przygotowania zawodowego (obliczeń dokonano na podstawie sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy”).

Publikacja jest adresowana do osób i instytucji zainteresowanych działaniami publicznych służb zatrudnienia w zakresie podnoszenia kwalifikacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

SPIS TREŚCI

1. USŁUGI I INSTRUMENTY SZKOLENIOWE W REGULACJACH PRAWNYCH.....	2
2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE, PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH.....	10
3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY	11
4. STRUKTURA SZKOŁONYCH BEZROBOTNYCH	12
5. UDZIAŁ OSÓB PRZESZKOŁONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY	15
6. KIERUNKI SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY	19
7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY.....	24
8. STAŻE, PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH	28
9. UDZIAŁ PRZEDSTAWICIELI Z GRUP DEFAWORYZOWANYCH NA RYNKU PRACY W PROGRAMACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ...31	
10. DODATKOWE FORMY WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAINTERESOWANYCH PODNOSZENIEM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	34

1. USŁUGI I INSTRUMENTY SZKOLENIOWE W REGULACJACH PRAWNYCH

Dane zawarte w publikacji zostały opracowane na podstawie sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy”. Większość z nich pochodzi z załącznika nr 4 ww. sprawozdania – „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujący pracy, staż i przygotowanie zawodowe dorosłych”. Publikacja obejmuje lata 2006 - 2010, tj. okres, w którym miały miejsce dwie istotne dla usług i instrumentów wspierających podnoszenie kompetencji bezrobotnych nowelizacje ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku prac*; zmiany te weszły w życie z dniem 1 lutego 2009 r. i 1 stycznia 2010 r. (Dz.U. z 2008 Nr 69, poz 415 ze zm.).

Pomoc udzielana przez urzędy pracy na podnoszenie kompetencji i kwalifikacji na podstawie regulacji prawnych obowiązujących w 2010 roku

USŁUGI SZKOLENIOWE

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje klienta do potrzeb pracodawców, oferując tzw. podstawowe usługi szkoleniowe:

1. skierowanie na szkolenie w formie kursowej,
2. finansowanie studiów podyplomowych,
3. udzielanie pożyczek na sfinansowanie kosztów szkolenia,
4. finansowanie kosztów egzaminów lub uzyskania licencji.

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 40-43 (Dz. U. 2008, Nr 69 poz. 415, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2010 r. *w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy*, par. 70-84 (Dz. U. 2010, Nr 177, poz.1193).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Sfinansowanie ze środków Funduszu Pracy szkoleń, studiów podyplomowych, pożyczek szkoleniowych i egzaminów może otrzymać osoba zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy, która jest:

- 1) bezrobotna,
- 2) poszukująca pracy i spełnia jedno z kryteriów:
 - jest w okresie wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
 - jest zatrudniona u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji,
 - otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny,
 - uczestniczy w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
 - jest żołnierzem rezerwy,
 - pobiera rentę szkoleniową,
 - pobiera świadczenie szkoleniowe, o którym mowa w art. 70 ust. 6 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*,

- podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeśli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem,
- 3) w wieku 45 lat lub powyżej i jest pracownikiem lub osobą wykonującą inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą.

1. SZKOLENIA

Zakres pomocy

Szkolenia to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Szkolenia są inwestycją zwiększającą szansę uczestnika na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Szkolenie oferowane przez urząd pracy odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu.

Osoba skierowana na szkolenie może wziąć udział:

- w szkoleniu grupowym organizowanym (kontraktowanym) przez urząd pracy zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- w szkoleniu indywidualnym, wskazanym przez siebie, jeżeli uzasadni jego celowość; w danym roku z Funduszu Pracy można opłacić koszt tego szkolenia do wysokości 3 - krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie - nie dłużej niż 12 miesięcy. W przypadkach osób bez kwalifikacji zawodowych szkolenie może trwać do 12 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie - nie dłużej niż 24 miesiące.

Bezrobotnemu uczestnikowi szkolenia przysługuje stypendium szkoleniowe, finansowane z Funduszu Pracy. Wynosi ono 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia obejmuje co najmniej 150 godzin miesięcznie; w przypadku niższego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustalana jest proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku dla bezrobotnych.

Bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku przysługuje prawo wyboru świadczenia.

Osoba, która z własnej winy nie ukończy szkolenia, zobowiązana jest do zwrotu kosztów szkolenia oraz zostaje pozbawiona statusu osoby bezrobotnej, chyba że nie ukończyła szkolenia z powodu podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Bezrobotnemu, który w trakcie szkolenia podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą przysługuje stypendium w wysokości 20% kwoty zasiłku dla osób bezrobotnych, niezależnie od wymiaru godzin szkolenia. Wypłacane jest ono od dnia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej do dnia zakończenia

szkolenia. Stypendium nie przysługuje bezrobotnemu, jeżeli w okresie odbywania szkolenia przysługuje mu z tego tytułu inne stypendium, dieta lub innego rodzaju świadczenie pieniężne w wysokości równej lub wyższej niż stypendium finansowane z Funduszu Pracy.

Przed zakwalifikowaniem na szkolenie kandydat może zostać skierowany na badania psychologiczne i lekarskie, w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do wykonywania pracy w zawodzie, który uzyska w wyniku szkolenia. Koszt tych badań oraz koszt dojazdu na badania jest finansowany przez urząd pracy.

Istnieje również możliwość sfinansowania (w formie zwrotu) całości lub części kosztów przejazdu na szkolenie. Dotyczy to również sytuacji, gdy szkolenie odbywa się w tej samej miejscowości, co miejsce zamieszkania uczestnika szkolenia, tj. kosztów przejazdu środkami komunikacji miejskiej. Prawo do zwrotu kosztów przejazdu na szkolenie mają wszystkie osoby uprawnione do szkoleń, tj. zarówno osoby bezrobotne, jak i osoby poszukujące pracy oraz osoby pracujące w wieku 45 lat i powyżej. Można również ubiegać się o zwrot kosztów zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się poza miejscem zamieszkania uczestnika i stosowny zapis został sformułowany w umowie zawartej z instytucją szkoleniową.

Wszystkim uczestnikom szkoleń przysługuje odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z odbywaniem szkolenia.

Osoba uczestnicząca w szkoleniu, samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia, może otrzymać na okres do 6 miesięcy refundację kosztów opieki nad tym dzieckiem w wysokości nie wyższej niż połowa zasiłku dla bezrobotnych. Refundacja ta przysługuje wówczas, gdy przychód tej osoby nie przekracza minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na podobnych zasadach przysługuje refundacja kosztów opieki nad osobą zależną.

2. STUDIA PODYPLOMOWE

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, poszukującego pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej, może sfinansować do wysokości 100% koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi. Z Funduszu Pracy można opłacić koszt studiów podyplomowych do wysokości 3 - krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Bezrobotnemu, któremu starosta przyznał sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych, za okres uczestnictwa w tych studiach zgodnie z ich programem przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku.

W przypadku podjęcia przez uczestnika studiów podyplomowych zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej w trakcie ich odbywania, nie zawiesza się finansowania tych studiów oraz wypłaty stypendium, do planowanego terminu ich zakończenia. W przypadku przerwania studiów podyplomowych z winy uczestnika, kwota wydatkowana na ich finansowanie podlega zwrotowi.

3. POŻYCZKI NA SZKOLENIA

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego, poszukującego pracy lub pracownika w wieku 45 lat i więcej może udzielić pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia, w celu umożliwienia podjęcia lub utrzymania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Pożyczka nie może przekroczyć 4 - krotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Udzielona pożyczka jest nieoprocentowana, a okres jej spłaty nie może przekroczyć 18 miesięcy od ustalonego w umowie dnia zakończenia szkolenia.

W przypadku wykorzystania pożyczki na inne cele niż określone w umowie, a także niepodjęcia lub nieukończenia szkolenia, pożyczka podlega bezzwłocznemu zwrotowi w całości, wraz z odsetkami ustawowymi. Odsetki ustawowe ustala się także od kwoty pożyczki niespłaconej w terminie.

4. FINANSOWANIE EGZAMINÓW I LICENCJI

Zakres pomocy

Starosta na wniosek bezrobotnego lub uprawnionej osoby poszukującej pracy może sfinansować koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Sfinansowanie z Funduszu Pracy kosztu egzaminu lub uzyskania licencji nie może przekroczyć wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Starosta może również sfinansować z Funduszu Pracy w formie zwrotu, koszty przejazdu na egzamin poniesione przez bezrobotnego.

INSTRUMENTY/ PROGRAMY RYNKU PRACY SŁUŻĄCE PODNOSZENIU KOMPETENCJI

Rodzaje pomocy

Urząd pracy, o ile nie dysponuje ofertą odpowiedniej pracy, może pomóc lepiej dostosować kompetencje lub kwalifikacje klienta do potrzeb pracodawców, oferując wybranym grupom bezrobotnych i poszukujących pracy tzw. dodatkowe instrumenty/ programy rynku pracy:

1. staż (do 2009 r. instrument ten obejmował staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy),
2. przygotowanie zawodowe dorosłych,
3. stypendium na kontynuowanie nauki.

1. STAŻ

Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, art. 53 (Dz. U. 2008, Nr 69 poz. 415, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 20 sierpnia 2009 r. *w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych* (Dz. U. 2009, Nr 142, poz. 1160).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Do odbycia stażu może zostać skierowana, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy osoba:

- bezrobotna do 25 roku życia,
- bezrobotna do 27 roku życia, będąca absolwentem szkoły wyższej, w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej,
- bezrobotna długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobieta, która nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- bezrobotna powyżej 50 roku życia,

- bezrobotna bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- bezrobotna samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotna, która po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęła zatrudnienia,
- bezrobotna niepełnosprawna.

Zakres pomocy

Staż oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy starostą (z upoważnienia którego działa dyrektor powiatowego urzędu pracy) a pracodawcą, według określonego programu.

Starosta może skierować bezrobotnego do odbycia stażu przez okres 6 miesięcy. Młodzi bezrobotni do 25 roku życia, a także do 27 roku życia w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wyższej, mogą otrzymać skierowanie na staż przez okres 12 miesięcy.

Stażysta świadczy pracę w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z programem stażu. Przysługuje mu w tym okresie stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych. Jeśli spełnione są dodatkowe kryteria stażysta może także ubiegać się o zwrot kosztów dojazdu i ew. zakwaterowania.

Czas pracy bezrobotnego odbywającego staż nie może przekraczać 8 godzin na dobę i 40 godzin tygodniowo, a bezrobotnego będącego osobą niepełnosprawną ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 7 godzin na dobę i 35 godzin tygodniowo. Bezrobotny nie może odbywać stażu w niedziele i święta, w systemie pracy zmianowej, w godzinach nadliczbowych i w dni ustawowo wolne od pracy.

Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż organizator jest obowiązany do udzielenia dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu organizator jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu.

Do pracodawcy można skierować nie więcej stażystów niż zatrudnia on pracowników w dniu składania wniosku (w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). U organizatora stażu, który nie jest pracodawcą, staż może odbywać jednocześnie jeden bezrobotny. Przyjmujący na staż wyznacza opiekuna stażysty, który udziela bezrobotnemu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań. Bezrobotny sporządza sprawozdanie z przebiegu stażu zawierające informacje o wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach zawodowych. Nadzór nad odbywaniem stażu sprawuje powiatowy urząd pracy.

Po zakończeniu stażu bezrobotny otrzymuje:

- kopię programu stażu,
- swoje sprawozdanie i opinię organizatora stażu, z informacją o wykonywanych zadaniach i zdobytych umiejętnościach,
- zaświadczenie o odbyciu w stażu wystawione przez starostę.

Bez konsekwencji dla stażysty staż może zostać przerwany jeśli uczestnik podejmie zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Ponadto na wniosek bezrobotnego powiatowy urząd pracy może rozwiązać z organizatorem umowę o odbycie stażu, jeśli warunki umowy nie są właściwie realizowane.

Powiatowy urząd pracy z urzędu lub na wniosek organizatora stażu może pozbawić bezrobotnego możliwości kontynuowania stażu w przypadku:

- opuszczenia bez usprawiedliwienia więcej niż jednego dnia stażu,
- naruszenia podstawowych obowiązków określonych w regulaminie pracy, a w szczególności stawienia się do pracy w stanie wskazującym na spożycie lub spożywanie w miejscu pracy alkoholu, narkotyków lub środków psychotropowych,
- nieobecności usprawiedliwionej, ale uniemożliwiającej zrealizowanie programu stażu.

Bezrobotny, który z własnej winy nie ukończył stażu zobowiązany jest do zwrotu kosztów poniesionych przez urząd pracy oraz zostaje pozbawiony statusu osoby bezrobotnej.

2. PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy*, art. 53 a – m, art. 61 a (Dz. U. 2008, Nr 69 poz. 415, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2009 r. *w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych* (Dz. U. 2009, Nr 61, poz. 502).

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Do odbycia przygotowania zawodowego dorosłych może zostać skierowana osoba, która jest zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako:

1. osoba bezrobotna,
2. osoba poszukująca pracy, która:
 - otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,
 - uczestniczy w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
 - jest żołnierzem rezerwy,
 - pobiera rentę szkoleniową,
 - pobiera świadczenie szkoleniowe, o którym mowa w art. 70 ust. 6 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Zakres pomocy

Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest uzyskanie przez osoby uprawnione kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest na podstawie umowy w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych zawieranej między:

- starostą a pracodawcą lub
- starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową (posiadającą wpis do rejestru instytucji szkoleniowych, który prowadzony jest przez właściwy wojewódzki urząd pracy).

Przygotowanie zawodowe dorosłych realizowane jest według programu, który ma na celu kształtowanie umiejętności praktycznych (80% czasu programu) oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnej do wykonywania zadań zawodowych. Program przygotowuje pracodawca lub instytucja szkoleniowa we współpracy z pracodawcą. Zajęcia nie mogą przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo. Część poświęconą teorii może realizować sam pracodawca, może też udzielić uczestnikowi programu czasu wolnego na dokończanie się w instytucji szkoleniowej. W przypadku gdy pracodawca nie może zapewnić warunków do zrealizowania w pełni programu praktycznej nauki zawodu dorosłych, możliwe jest realizowanie części tego programu przez wskazane przez starostę placówki oświatowe, w wymiarze nie przekraczającym 20 % czasu programu.

Na czas realizacji programu pracodawca wyznacza opiekuna uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych.

Bezrobotnemu uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie.

Formy przygotowania zawodowego dorosłych:

<p>a) praktyczna nauka zawodu dorosłych - umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego lub w zawodach rzemieślniczych</p>	<p>b) przyuczenie do pracy dorosłych - ma na celu zdobycie wybranych kwalifikacji lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych, właściwych dla zawodów z klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy, klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i/lub zawodów rzemieślniczych</p>
<p>- trwa od 12 do 18 miesięcy</p>	<p>- trwa od 3 do 6 miesięcy</p>
<p>- program praktycznej nauki zawodu dorosłych uwzględnia wymagania podstawy programowej kształcenia w zawodzie oraz oparte na niej wymagania egzaminacyjne</p>	<p>program przyuczenia do pracy dorosłych uwzględnia w szczególności standardy kwalifikacji zawodowych dostępne w bazach danych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy, może także uwzględniać wymagania podstawy programowej kształcenia w zawodzie</p>
<p>- kończy się egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe lub egzaminem czeladniczym</p>	<p>- kończy się egzaminem sprawdzającym, przeprowadzonym przez instytucję szkoleniową lub egzaminem potwierdzającym określoną kwalifikację w zawodzie</p>
<p>- od opiekuna uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych jest wymagane posiadanie kwalifikacji instruktora praktycznej nauki zawodu</p>	<p>- od opiekuna przygotowania zawodowego dorosłych jest wymagane posiadanie co najmniej: wykształcenia średniego, 3-letniego stażu pracy w zawodzie obejmującym zadania zawodowe, rocznego doświadczenia w nadzorze nad pracownikami, stażystami lub praktykantami</p>

Uczestnik przygotowania zawodowego dorosłych, który z własnej winy przerwał program lub nie przystąpił do egzaminu na jego zakończenie jest obowiązany do zwrotu kosztów poniesionych przez urząd pracy z Funduszu Pracy. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy powodem przerwania programu lub nieprzystąpienia do egzaminu było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Starosta refunduje pracodawcy, z którym zawarł umowę w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych, wydatki poniesione na uczestnika, w szczególności na materiały i surowce, eksploatację maszyn i urządzeń, odzież roboczą, posiłki regeneracyjne i inne środki, w wymiarze 2% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu.

Pracodawcy, z którym starosta zawarł umowę w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych, przysługuje jednorazowa premia po zakończeniu tej formy aktywizacji, jeżeli skierowany przez starostę uczestnik ukończył program i zdał odpowiedni

egzamin. Premia przyznawana jest w wysokości 400 zł za każdy pełny miesiąc programu przygotowania zawodowego dorosłych, zrealizowanego dla każdego skierowanego uczestnika. Premia nie przysługuje pracodawcy, z którym umowa w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych została rozwiązana z winy pracodawcy.

Refundacja pracodawcy wydatków poniesionych na uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych oraz premia stanowią pomoc publiczną de minimis i są przyznawane zgodnie z warunkami jej dopuszczalności.

3. STYPENDIUM NA KONTYNUOWANIE NAUKI

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy*, art. 55 (Dz. U. 2008, Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);

Osoby uprawnione do uzyskania pomocy

Stypendium z tytułu podjęcia dalszej nauki przysługuje bezrobotnemu, który spełnia łącznie kryteria:

- 1) jest bez kwalifikacji zawodowych,
- 2) w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania w powiatowym urzędzie pracy podjął dalszą naukę:
 - w szkole ponadgimnazjalnej dla dorosłych, publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej albo
 - w szkole wyższej na studiach niestacjonarnych;
- 3) dysponuje dochodem na osobę w rodzinie w wysokości uprawniającej do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej.

Zakres pomocy

Na wniosek bezrobotnego pozostającego w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, starosta może przyznać mu stypendium ułatwiające powrót do systemu kształcenia i osiągnięcie kolejnego poziomu kwalifikacji formalnych. Stypendium przysługuje w okresie 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia nauki, w wysokości 100% zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie. Wypłata stypendium może zostać przedłużona do ukończenia nauki, zgodnie z programem nauczania.

Osobie, która otrzymuje stypendium na kontynuowanie nauki i w trakcie tej nauki rozpoczęła pracę, przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku od dnia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Stypendium nie przysługuje w przypadku przerwania nauki lub przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej (do dochodu nie wlicza się kwoty stypendium).

2. ŚRODKI FUNDUSZU PRACY PRZEZNACZANE NA SZKOLENIA, STAŻE, PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

W ciągu ostatnich pięciu lat inwestycje na aktywizację bezrobotnych i poszukujących pracy zwiększyły się ponad trzykrotnie (2006 r. - 2 218,7 mln zł; 2010 r. - 6 745,2 mln zł), w 2010 r. wydatki na aktywne formy w porównaniu z 2009 r. wzrosły o 867,9 mln zł.

W 2010 r. na sfinansowanie organizacji usług szkoleniowych (w tym na koszty: należne instytucjom szkoleniowym, szkolenia refundowane pracodawcom, egzaminów i uzyskania licencji, pożyczek szkoleniowych, studiów podyplomowych oraz inne) urzędy pracy przeznaczyły z Funduszu Pracy 306,9 mln zł. W porównaniu z ubiegłym rokiem koszty te wzrosły o 30,9 mln zł.

Wydatki na stypendia wyniosły w 2010 r. 2 082,1 mln zł. Wysokość stypendium na uczestnika konkretnej formy aktywizacji zależy od długości tej formy, najbardziej kosztowne są zatem stypendia za staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, oraz stypendium za okres kontynuowania nauki (wysokość stypendiów na poszczególne formy aktywizacji prezentuje tabela nr 2).

Tabela 1. Wydatki z Funduszu Pracy, w latach 2006-2010, w mln zł

Lp.	Wydatki Funduszu Pracy	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	7 200,4	6 963,3	5 753,1	11 012,0	12 376,4
2.	Zasiłki i świadczenia	2 763,1	2 267,8	1 840,8	4 485,3	5 014,1
3.	Formy aktywne, w tym m.in:	2 218,7	2 709,6	3 362,4	5 877,3	6 745,2
	• Szkolenia, egzaminy/ licencje, studia podyplomowe, pożyczki*	186,7	266,4	280,3	276,0	306,9
	• Przygotowanie zawodowe dorosłych	x	x	x	0,3	1,2

*W latach 2006-2008 dane uwzględniają również dodatek szkoleniowy w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych. Od 2010 r. za udział w szkoleniu bezrobotny otrzymuje stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych, które nie jest wykazane w wydatkach na szkolenia.

Tabela 2. Wydatki z Funduszu Pracy na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne, w latach 2009-2010

Lp.	Wydatki z Funduszu Pracy na stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne	2009		2010	
		kwota ogółem (w mln zł)	kwota na jednego uczestnika w zł*	kwota ogółem (w mln zł)	kwota na jednego uczestnika w zł
1.	za okres szkolenia	103,7	615,9	166,1	911,1
2.	za okres studiów	Bd	Bd	5,7	1 071,5

	podyplomowych				
3.	za okres stażu	1 352,3	5 268,0	1 894,4	6 328,6
4.	za okres przygotowania zawodowego dorosłych	Bd	Bd	7,2	6 482,5
5.	za okres kontynuowania nauki	3,3	4 252,9	8,6	5 154,6

*Pod uwagę brano liczbę osób, które rozpoczęły daną formę aktywizacji.

3. UCZESTNICTWO W SZKOLENIACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

W 2010 r. skierowano na szkolenia kursowe ponad 182 tys. osób bezrobotnych i poszukujących pracy, tj. o 14 tys. osób więcej niż w roku poprzednim. Ukończyło szkolenie ponad 178 tys. osób, tj. również o ponad 14 tys. osób więcej niż w roku poprzednim.

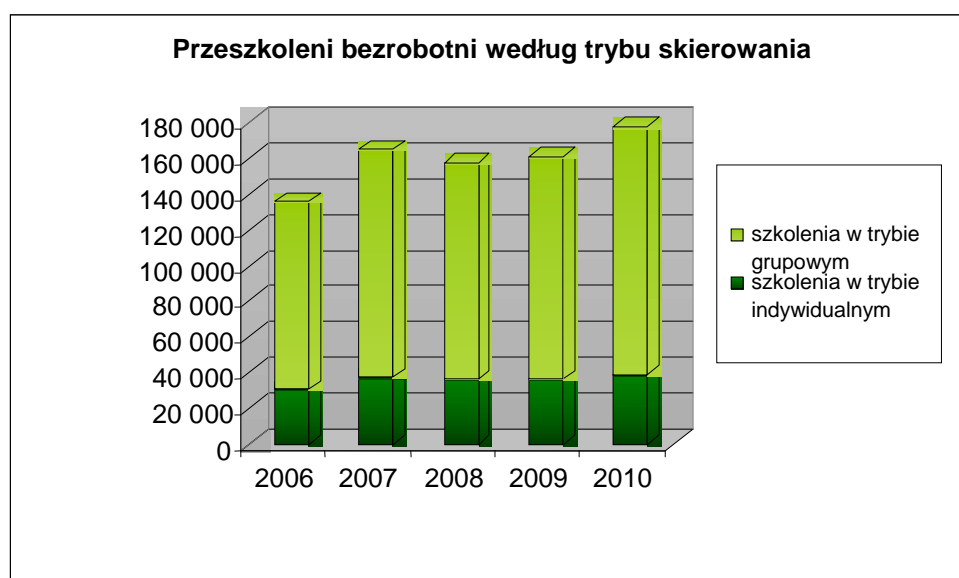
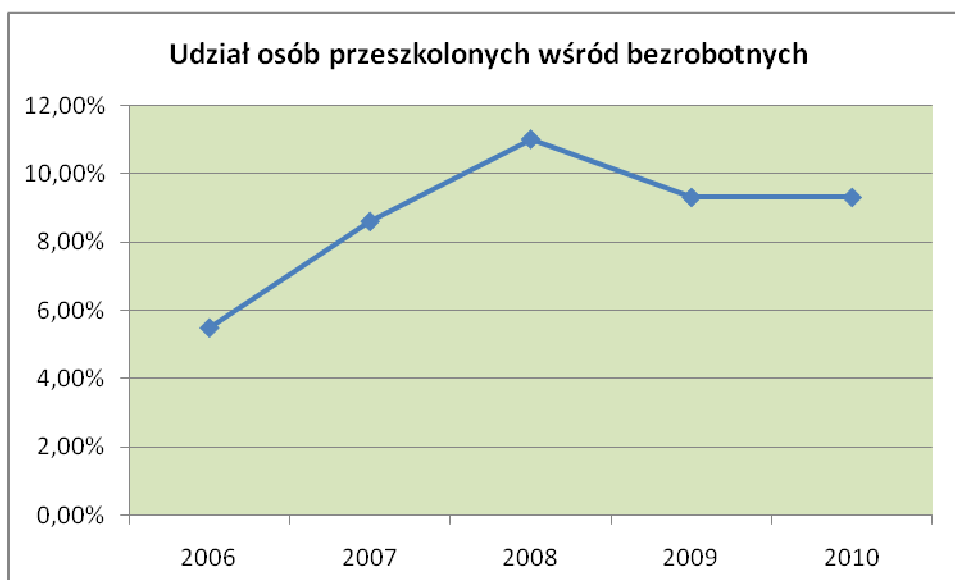
Wskaźnik przeszkolenia bezrobotnych ukształtował się na poziomie 9,3% i był taki sam jak w 2009 r., a w porównaniu z 2006 r. wyższy o 3,8%.

Od lat zdecydowana większość bezrobotnych - ok. 80% - otrzymuje skierowanie na szkolenie grupowe, tj. o tematyce zaplanowanej przez urząd pracy i kontraktowane w instytucji szkoleniowej wybranej w drodze konkursu dla danej grupy uczestników. W porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2010 r. w tym trybie skierowano o ok. 1 pkt procentowy osób więcej.

Tabela 3. Uczestnictwo zarejestrowanych bezrobotnych i poszukujących pracy w szkoleniach, w latach 2006-2010

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie organizowane przez urzędy pracy	146 915	178 134	171 025	168 334	182 355
2.	Liczba osób, które ukończyły szkolenie (przeszkolonych ogółem) organizowane przez urzędy pracy	142 060	172 311	165 878	163 736	178 502
3.	Liczba przeszkolonych bezrobotnych	135 649	165 164	157 741	161 283	177 057
4.	Liczba przeszkolonych osób w trybie grupowym -(liczba i %)*	104 882 77,3%	127 744 77,3%	121 739 77,2%	124 832 77,4%	139 570 78,2%
5.	Liczba przeszkolonych osób w trybie indywidualnym - (liczba i %)*	30 767 22,7%	37 420 22,7%	36 002 22,8%	36 451 22,6%	38 932 21,8%
7.	Udział osób przeszkolonych wśród bezrobotnych, w %	5,5%	8,6%	11%	9,3%	9,3%

*Dane za lata 2006-2009 odnoszą się do przeszkolonych bezrobotnych, a za rok 2010 r. do ogółu przeszkolonych.

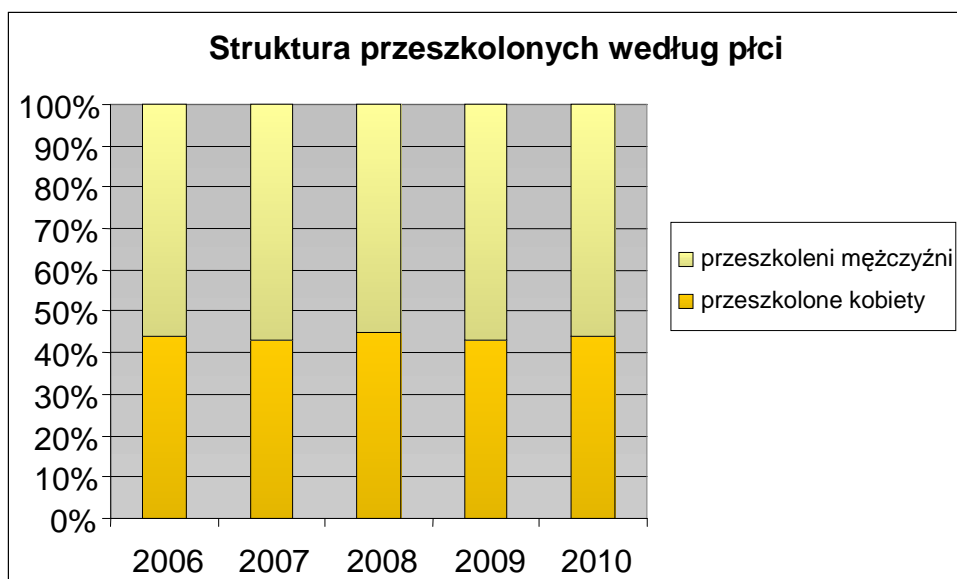

4. STRUKTURA SZKOŁONYCH BEZROBOTNYCH

W 2010 r. wśród osób przeszkolonych na podstawie skierowania z urzędu pracy przewagę mieli mężczyźni, podobnie jak było to w latach poprzednich. Różnica między liczbą przeszkolonych mężczyzn a kobiet wynosi 12%.

Tabela 4. Struktura przeszkolonych bezrobotnych według płci, w latach 2006- 2010 (przeszkoleni ogółem = 100%)

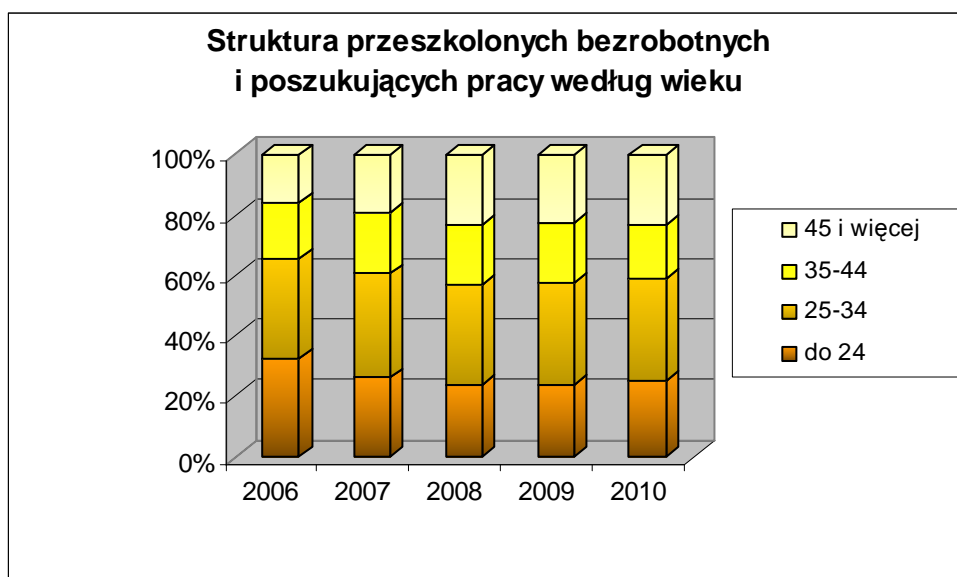
Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Przeszkolone kobiety	44%	43%	45%	43%	44%
2.	Przeszkoleni mężczyźni	56%	57%	55%	57%	56%

Wśród przeszkolonych w 2010 r. dominowała grupa osób w wieku 25-34 lata, podobnie, jak w latach poprzednich. W porównaniu do 2006 r. udział osób w wieku 18-24 zmalał o 7 punktów procentowych, kosztem wzrostu udziału osób w wieku 45 lat i więcej o taką samą wartość procentową. Udział osób w pozostałych grupach wiekowych w zasadzie utrzymuje się na tym samym poziomie.

Tabela 5. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wieku, w latach 2006-2010 (przeszkoleni ogółem = 100%)

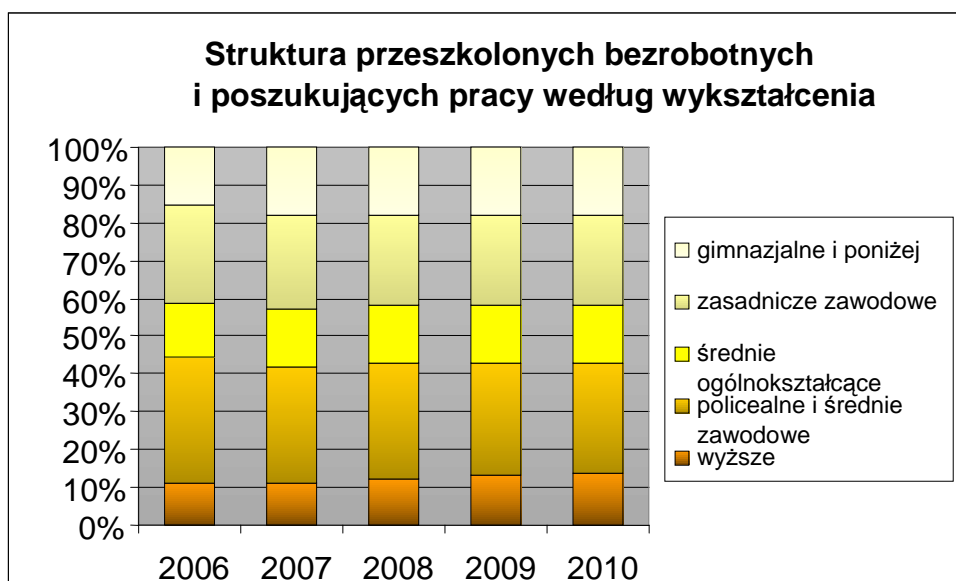
Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	18 - 24 lata	32%	26%	24%	24%	25%
2.	25 - 34 lata	33%	34%	33%	34%	34%
3.	35 - 44 lata	18%	20%	20%	20%	18%
4.	45 lat i więcej	16%	19%	23%	23%	23%

Wśród szkolonych najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz z zasadniczym zawodowym, choć w ciągu ostatnich 5 lat udział tych grup w strukturze przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy maleje - odpowiednio o 4% i o 2%. Natomiast wzrasta udział w szkoleniach osób z wykształceniem wyższym, który obecnie wynosi 14%, o 3 punkty procentowe więcej niż w 2006 r. Stabilny pozostaje udział w szkoleniach osób z wykształceniem ogólnokształcącym (od lat kształtuje się na poziomie 15%).

Tabela 6. Struktura przeszkolonych bezrobotnych i poszukujących pracy według wykształcenia, w latach 2006-2010 (przeszkoleni ogółem = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Wyższe	11%	11%	12%	13%	14%
2.	Policealne i średnie zawodowe	33%	31%	31%	30%	29%
3.	Średnie ogólnokształcące	14%	15%	15%	15%	15%
4.	Zasadnicze zawodowe	26%	25%	24%	24%	24%
5.	Gimnazjalne i poniżej	15%	18%	18%	18%	18%

Na specjalną uwagę zasługują osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ciągu ostatnich 5 lat wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w szkoleniach najmniej licznie reprezentowani byli bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia. Stanowią oni mniej niż 1% ogółu przeszkolonych. Wiąże się to z faktem, iż zarejestrowanych w urzędach pracy osób z ww. grupy jest niewiele (wg. stanu na grudzień 2010 r. - 5 639 osób).

Wśród osób szkolonych niewielkie są też grupy osób niepełnosprawnych, samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż. lub kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

W 2010 r., w porównaniu do 2006 r. wśród przeszkolonych bezrobotnych zmniejszył się udział osób młodych i długotrwale bezrobotnych – jednak wciąż stanowią oni najliczniejsze grupy osób kończących szkolenia (razem ok. 62 %) oraz zmniejszył się udział osób bez kwalifikacji.

Natomiast prawie dwukrotnie w tym czasie wzrósł udział w szkoleniach osób powyżej 50 r.ż.

Tabela 7. Osoby bezrobotne w strukturze przeszkolonych bezrobotnych, w latach 2006 – 2010 (przeszkoleni ogółem = 100%)¹

Lp.	Bezrobotni:	2006	2007	2008	2009	2010
1.	do 25 r. ż.	33,5%	27,8%	24,8%	24,8%	26,5%
2.	długotrwale	39,6%	39,0%	36,5%	30,0%	35,4%
3.	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	x	5,8%	5,7%	5,9%
4.	bez kwalifikacji	17,2%	24,6%	x	14,3%	13,9%
5.	powyżej 50 r. ż.	7,2%	10,1%	12,6%	12,9%	13,7%
6.	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 r. ż.	2,2%	2,4%	x	x	x
7.	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 r. ż.	x	x	5,3%	5,4%	5,8%
8.	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	x	x	0,8%	0,8%	0,9%
9.	niepełnosprawni	2,6%	2,6%	3,4%	3,5%	4%

5. UDZIAŁ OSÓB PRZESZKOLONYCH W WYBRANYCH GRUPACH KLIENTÓW URZĘDÓW PRACY

Pomimo wzrostu o ok. 15 tys. liczby przeszkolonych bezrobotnych w 2010 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym, udział procentowy osób, które ukończyły szkolenie w stosunku do ogółu bezrobotnych (1 917 801) pozostaje bez zmian.

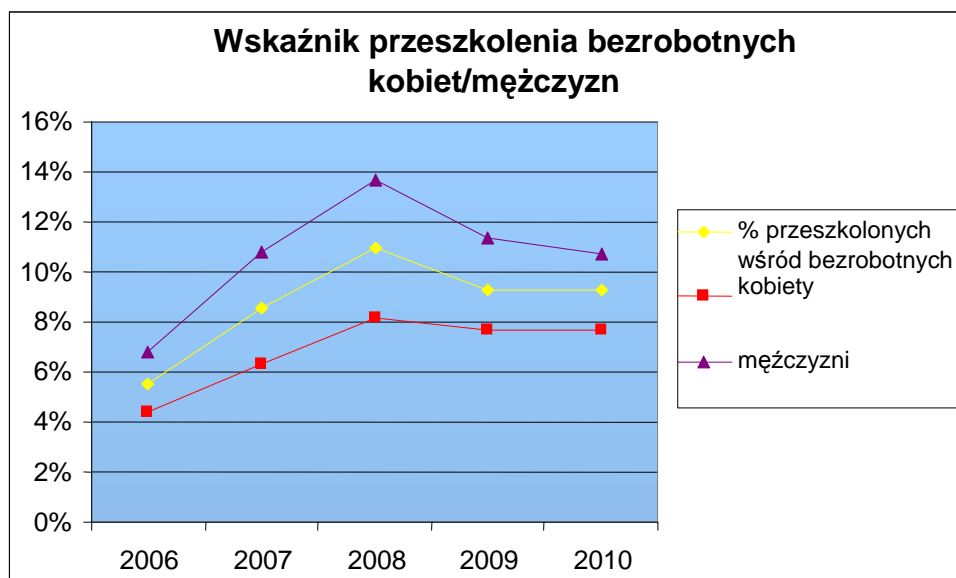
Kobiety korzystają ze szkoleń rzadziej niż mężczyźni i ta tendencja utrzymuje się od 5 lat.

W 2010 r. szkolenia na podstawie skierowania z urzędu pracy ukończyło 10,7% mężczyzn i 7,7 % kobiet.

¹ Dane ze sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy”, załącznik nr 6.

Tabela 8. Wskaźnik przeszkolenia średniorocznie bezrobotnych kobiet i mężczyzn, w latach 2006- 2010 (bezrobotni danej kategorii płci = 100%).

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	5,5%	8,6%	11,0%	9,3%	9,3%
2.	Kobiety	4,4%	6,3%	8,2%	7,7%	7,7%
3.	Mężczyźni	6,8%	10,8%	13,7%	11,4%	10,7%

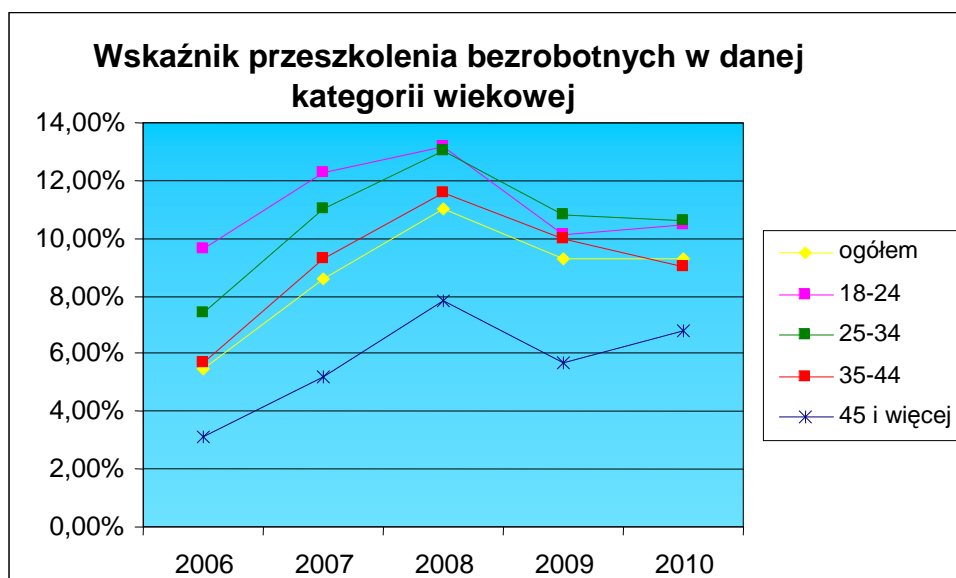
W 2010 r. najczęściej w szkoleniach organizowanych przez urzędy pracy brały udział osoby w wieku 25-34 lat i 18-24 lat.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła liczba osób przeszkolonych w grupie wiekowej 45 lat i więcej oraz w grupie wiekowej 18-24 lat – odpowiednio o ponad 1,1 pkt procentowego i 0,4 pkt procentowego.

W ciągu ostatnich 5 lat obserwuje się ponad 2-krotny wzrost wskaźnika przeszkolenia osób mających 45 lat i więcej. Znaczny jest również, w porównaniu z innymi grupami wiekowymi wzrost procentowy przeszkolonych bezrobotnych w wieku 35-44 lata.

Tabela 9. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w danej kategorii wiekowej, w latach 2006-2010 (bezrobotni danej kategorii wieku = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	5,5%	8,6%	11,0%	9,3%	9,3%
2.	18 – 24 lat	9,6%	12,3%	13,2%	10,1%	10,5%
3.	25 – 34 lat	7,4%	11,0%	11,0%	10,8%	10,6%
4.	35 – 44 lat	5,7%	9,3%	11,6%	10,0%	9%
5.	45 lat i więcej	3,1%	5,2%	7,8%	5,7%	6,8%

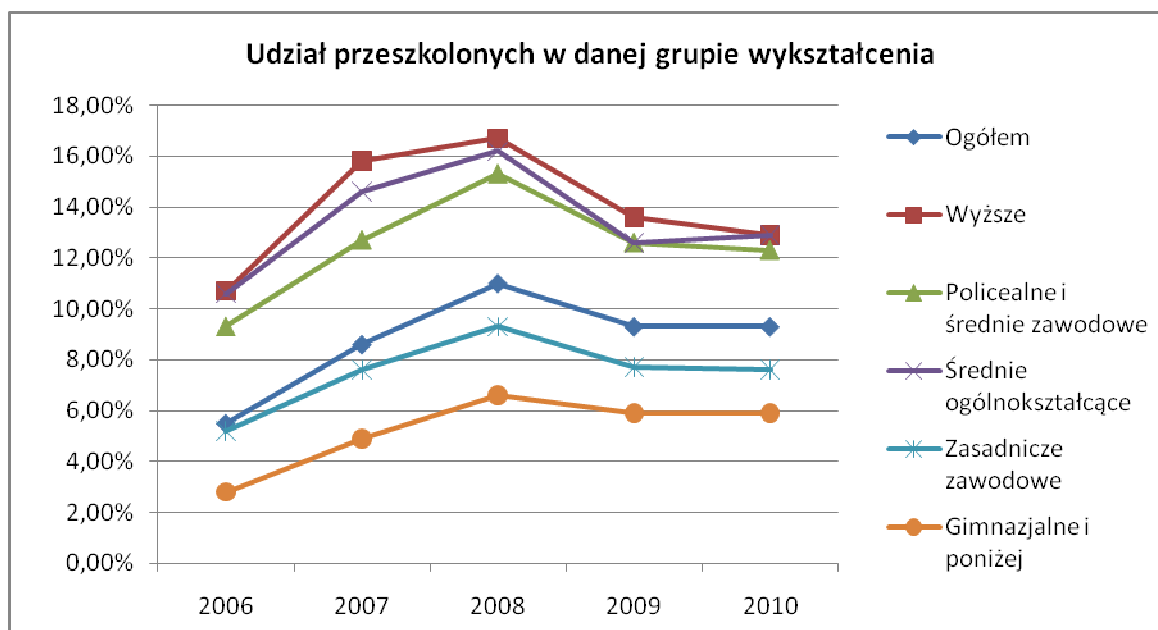
W 2010 r., podobnie jak w ubiegłych latach obserwuje się wyraźną zależność między poziomem wykształcenia bezrobotnego, a udziałem w szkoleniach: im wyższe wykształcenie bezrobotnych, tym częściej korzystają oni ze szkoleń.

W szkoleniach oferowanych przez urzędy pracy wzięło udział najwięcej osób z grupy posiadającej wykształcenie wyższe i średnie ogólnokształcące, częściej, niż bezrobotni ogółem. Zdecydowanie najrzadziej uczestniczyły w szkoleniach osoby z wykształceniem najniższym – gimnazjalnym i poniżej, czyli osoby o najniższym poziomie kwalifikacji.

W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano spadek wskaźnika uczestnictwa w szkoleniach w grupie osób z wykształceniem wyższym o 0,7 pkt procentowego. Pozostałe wartości w poszczególnych grupach wykształcenia w porównaniu z 2009 r. w zasadzie pozostały podobne.

Tabela 10. Udział osób przeszkolonych przez urzędy pracy w danej grupie wykształcenia, w latach 2006-2010 (bezrobotni danej kategorii wykształcenia = 100%)

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	5,5%	8,6%	11,0%	9,3%	9,3%
2.	Wyższe	10,7%	15,8%	16,7%	13,6%	12,9%
3.	Policealne i średnie zawodowe	9,3%	12,7%	15,3%	12,6%	12,3%
4.	Średnie ogólnokształcące	10,6%	14,6%	16,2%	12,6%	12,9%
5.	Zasadnicze zawodowe	5,2%	7,6%	9,3%	7,7%	7,6%
6.	Gimnazjalne i poniżej	2,8%	4,9%	6,6%	5,9%	5,9%

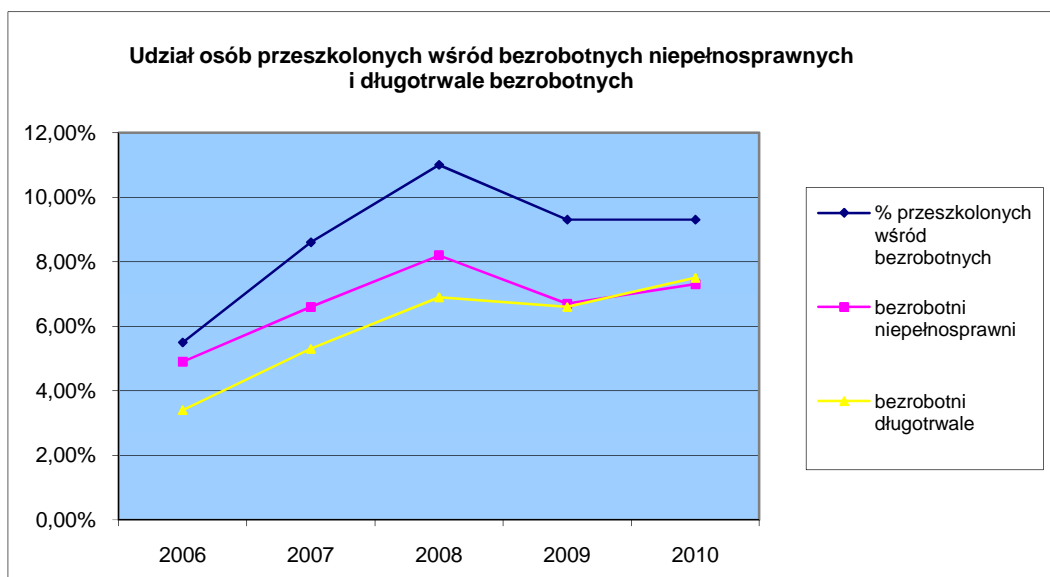

W 2010 r. wzrósł odsetek przeszkolonych bezrobotnych niepełnosprawnych oraz długotrwale bezrobotnych, choć od 5 lat wciąż pozostaje na niższym poziomie niż średnia dla ogółu bezrobotnych.

Na przestrzeni pięciu ostatnich lat wskaźnik przeszkolenia długotrwale bezrobotnych w zasadzie wzrastał, z wyjątkiem 2009 r., gdzie w porównaniu z rokiem wcześniejszym zmalał o 0,3 pkt procentowego. Z kolei, w tym czasie wystąpiły wahania wskaźnika przeszkolenia niepełnosprawnych bezrobotnych (najniższy wskaźnik zaobserwowano w 2006 r.: 4,9%, a najwyższy w 2008 r.: 8,2%).

Tabela 11. Udział osób przeszkolonych wśród bezrobotnych niepełnosprawnych i długotrwale bezrobotnych, w latach 2006 – 2010 (w procentach)

Lp.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	5,5%	8,6%	11%	9,3%	9,3%
2.	Bezrobotni Niepełnosprawni	4,9%	6,6%	8,2%	6,7%	7,3%
3.	Bezrobotni Długotrwale	3,4%	5,3%	6,9%	6,6%	7,5%

6. KIERUNKI SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY

W 2010 r. najwięcej uczestników ukończyło kursy organizowane przez urzędy pracy z zakresu:

1. usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy) - prawie 26,6 tys. osób,
2. zarządzanie i administrowanie – 14,8 tys. osób,
3. sprzedaż/ marketing/public relations/handel nieruchomościami – 11,8 tys. osób,
4. informatyka i wykorzystanie komputerów - prawie 9,8 tys. osób,
5. rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 9,7 tys. osób,
6. architektura i budownictwo – 9,6 tys. osób.

Tabela 12. Uczestnicy szkoleń według kierunku kształcenia, w liczbach bezwzględnych, w latach 2006 – 2010

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	495	466	126	85	8
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	3 602	5 873	4 771	3 967	5 271
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	113	77	105	131	179
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	586	741	1 370	1 448	1 860
5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	43	103	58	60	27

6.	Języki obce	6 648	6 516	4 370	2 226	1 587
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	13	13	55	63	52
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	11 465	10 512	10 085	11 026	11 815
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	8 182	9 616	9 382	8 974	9 731
10.	Zarządzanie i administrowanie	6 066	7 174	8 784	10 835	14 868
11.	Prace sekretarskie i biurowe	4 679	5 320	4 353	4 220	4 594
12.	Prawo	199	51	249	218	429
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	88	12	20	20	54
14.	Matematyka i statystyka	1	0	3	1	0
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	11 521	12 889	12 463	9 755	9 863
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	4 479	4 717	4 675	5 361	5 642
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	840	1 160	735	1 038	983
18.	Architektura i budownictwo	4 501	7 558	7 076	8 550	9 624
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	591	671	444	726	862
20.	Weterynaria	3	3	7	43	52
21.	Opieka zdrowotna	880	544	574	741	619
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	2 376	2 622	2 265	2 238	2 934
23.	Ochrona własności i osób	2 142	1 535	1 312	2 130	2 373
24.	Ochrona środowiska	139	90	5	22	72
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	633	547	762	764	757
26.	Usługi gastronomiczne	2 429	2 812	2 947	3 250	3 975
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	2 945	4 797	5 152	5 817	6 665
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	971	1 131	575	515	549

29.	Usługi stolarskie, szklarskie	507	348	313	310	270
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	26 573	34 626	32 291	27 900	26 594
31.	Pozostałe usługi	8 519	9 186	8 817	9 074	8 480
32.	BHP	129	205	546	84	389
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	813	2 706	4 920	4 958	5 193
34.	Inne obszary szkoleń	28 889	37 690	36 265	37 186	42 131
35.	Suma	142 060	172 311	165 878	163 736	178 502

Wśród szkoleń o największej liczbie uczestników w 2010 r. - wymienionych powyżej największy wzrost liczby uczestników, w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił w obszarze zarządzanie i administracja (+37,2%).

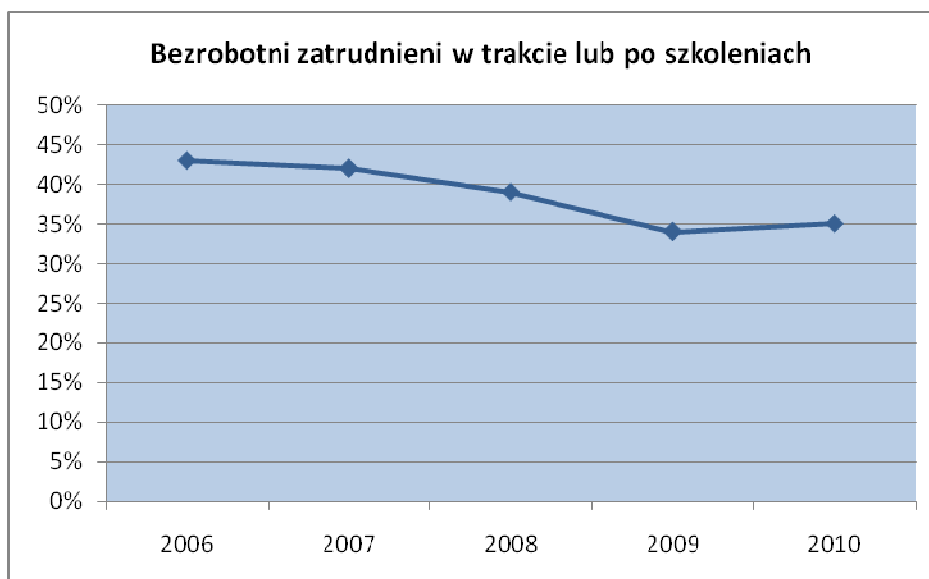
W 2010 r. 35% uczestników szkoleń podjęło pracę w okresie do 3 miesięcy po ukończonym szkoleniu. Wskaźnik ten jest wyższy o 1 pkt procentowy w porównaniu z 2009r.

Podobnie jak w latach poprzednich - bardziej efektywne były szkolenia wskazane przez bezrobotnego.

Tabela 13. Wskaźnik zatrudnienia w trakcie trwania szkolenia i w okresie 3 miesięcy po jego ukończeniu, w latach 2006-2010

Lp.	Wyszczególnienie	2006		2007		2008		2009		2010	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczba osób	%	Liczb osób	%
1.	Ogółem bezrobotni zatrudnieni w trakcie lub po szkoleniach.	58 379	43	72 245	42	62 242	39	52 665	34	60 330	35
2.	Zatrudnieni po szkoleniach indywidualnych*	17 021	55	19 912	53	16 311	45	13 416	38	14 726	38
3.	Zatrudnieni po szkoleniach grupowych*	41 358	40	50 653	40	45 931	38	39 249	33	47 407	34
4.	Bezrobotni niepełnosprawni zatrudnieni w trakcie lub po szkoleniu	1 072	30	1 403	31	1 483	27	1 233	22	1 716	24
5.	Osoby poszukujące pracy zatrudnione w trakcie lub po szkoleniu (bez niepełnosprawnych)	68	49	27	24	17	16	141	24	19	11
6.	Osoby pobierające rentę szkoleniową zatrudnione w trakcie lub po szkoleniu	25	12	23	16	18	13	11	9	6	5

*Dane za lata 2006-2009 odnoszą się do przeszkolonych bezrobotnych, a za rok 2010 r. do ogółu przeszkolonych.

Wśród szkoleń zorganizowanych w 2010 r. na skalę masową najwyższy wskaźnik zatrudnienia w okresie 3 miesięcy po odbytych szkoleniach miało szkolenie z zakresu: zarządzanie i administrowanie – 67% zatrudnionych na 14 868 przeszkolonych,

Efektywnością na poziomie przeciętnej dla ogółu szkoleń lub nieznacznie poniżej charakteryzowały się masowo organizowane szkolenia z zakresu:

- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 34% zatrudnionych na 9 731 przeszkolonych,
- architektura i budownictwo – 30% przeszkolonych na 9 624 przeszkolonych,
- usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy – 29 % na 26 594 przeszkolonych.

Dużo poniżej średniej kształtowała się efektywność szkoleń popularnych z zakresu:

- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 23% na 6 665 przeszkolonych,
- nauka aktywnego poszukiwania pracy – 16% zatrudnionych na 5 193 przeszkolonych.

Tabela 14. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbytych szkoleniach w latach 2006-2010, według kierunków kształcenia (w procentach)

Lp.	Obszary zawodowe szkoleń	Procent zatrudnionych po szkoleniu				
		2006	2007	2008	2009	2010
1.	Podstawowe programy ogólne (w tym kształcenie umiejętności pisania, czytania i liczenia)	58	31	76	20	38
2.	Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	49	50	56	51	58
3.	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	54	47	41	43	47
4.	Sztuka, kultura i rzemiosło artystyczne	26	20	20	19	15

5.	Nauki humanistyczne (bez jęz. obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	12	31	22	17	33
6.	Języki obce	27	30	32	25	23
7.	Dziennikarstwo i informacja naukowo techniczna	23	23	49	29	33
8.	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	31	35	38	23	23
9.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	35	39	36	32	34
10.	Zarządzanie i administrowanie	64	72	69	65	67
11.	Prace sekretarskie i biurowe	25	30	29	23	29
12.	Prawo	58	37	39	22	76
13.	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	22	22	30	15	19
14.	Matematyka i statystyka	0	0	33	0	0
15.	Informatyka i wykorzystanie komputerów	26	24	21	21	20
16.	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa pojazdów)	51	43	39	31	30
17.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	53	54	41	34	31
18.	Architektura i budownictwo	49	41	36	31	30
19.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	53	54	53	36	42
20.	Weterynaria	100	67	100	44	50
21.	Opieka zdrowotna	41	55	50	38	35
22.	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	27	29	26	22	21
23.	Ochrona własności i osób	46	46	40	33	32
24.	Ochrona środowiska	42	74	43	41	19
25.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	36	39	32	30	27

26.	Usługi gastronomiczne	27	31	25	20	20
27.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	29	28	26	23	23
28.	Usługi krawieckie, obuwnicze	45	46	37	19	23
29.	Usługi stolarskie, szklarskie	50	45	36	19	43
30.	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	46	41	37	30	29
31.	Pozostałe usługi	48	44	40	32	36
32.	BHP	174	82	94	55	30
33.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	19	39	18	15	16
34.	Inne obszary szkoleń	51	31	48	40	41

7. INSTYTUCJE SZKOLENIOWE REALIZUJĄCE SZKOLENIA DLA BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY

W 2010 r. urzędy pracy zleciły realizację szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy 11 886 instytucjom działającym na wolnym rynku usług szkoleniowych. Łącznie zrealizowały one 51 175 szkoleń. W porównaniu z 2009 r. liczba instytucji szkoleniowych współpracujących z urzędami pracy zwiększyła się o 16 %, a liczba zakontraktowanych szkoleń – o 11,5%.

W 2010 r. szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy realizowane były najczęściej przez osoby fizyczne, stowarzyszenia, fundacje i osoby prawne oraz ośrodki kształcenia lub doskonalenia zawodowego.

Od lat pozostaje niewielki udział szkół średnich i policealnych, Centrów Kształcenia Ustawicznego (CKU) i Centrów Kształcenia Praktycznego (CKP) w realizacji szkoleń dla bezrobotnych. W 2010 r. do tych placówek oświaty zlecono 3,3% szkoleń, mniej niż rok wcześniej (w 2009 r. – 3,7%). Do szkół wyższych i placówek sfery B+R zlecono w 2010 r. 0,5 % szkoleń zakontraktowanych przez urzędy pracy (w 2009 r. – 0,8%).

W ciągu ostatnich 5 lat pozostaje mniej więcej stała liczba zakładów pracy (ok. 70-84) prowadzących szkolenia.

W 2010 r. pierwszych 8 specjalistycznych ośrodków szkoleniowo-rehabilitacyjnych zaczęło przeprowadzać szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy.

Tabela 15. Szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy, według kategorii instytucji szkoleniowych, w latach 2006-2010

L.p.	Instytucje szkoleniowe	2006		2007		2008		2009		2010	
		Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń	Liczba instytucji	Liczba szkoleń
1.	Ogółem	8 451	40 440	9 379	50 733	9 123	44 076	10 248	45 892	11 886	51 175

2.	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego	343	1 892	394	2 534	436	2 451	337	1 687	304	1 575
3.	Szkoła średnia lub policealna	69	153	82	201	54	177	59	206	31	131
4.	Szkoła wyższa	71	180	57	164	56	83	81	173	71	175
5.	Placówka naukowa, naukowo-badawcza lub OBR	34	107	45	169	48	223	45	177	22	77
6.	Ośrodek dokształcania, doskonalenia zawodowego	1 039	7 334	885	8 245	686	5 604	698	5 153	726	4 950
7.	Stowarzyszenie, fundacja, osoba prawna	1 005	4 912	1 000	5 369	887	4 359	907	5 129	884	5 152
8.	Osoba fizyczna	978	4 707	1 039	6 017	1 035	5 457	1 311	5 523	1 511	6 291
9.	Zakład pracy	84	299	70	221	84	266	71	237	77	163
10.	Specjalistyczny ośrodek szkoleniowo-rehabilitacyjny*	x	x	x	x	x	x	x	x	8	32
11.	Inna forma	4 828	20 856	5 735	27 703	5 817	25 426	6 739	27 607	8 252	3 229

*W sprawozdaniu z 2010 r. po raz pierwszy wykazano specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne prowadzące szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy.

Podobnie jak w latach ubiegłych niewielka jest, i wciąż zmniejsza się liczba osób kierowanych przez urzędy pracy na szkolenia oferowane przez szkoły, CKU i CKP. W 2010 r. było to 3,5 % ogółu uczestników szkoleń, w 2009 roku – 5,3 %. Z kolei do szkół wyższych i placówek B+R skierowano w 2010 r. 0,4% liczby bezrobotnych i poszukujących pracy (w 2009 r. – 0,7%).

Tabela 16. Liczba uczestników szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy, według kategorii instytucji szkoleniowych, w latach 2006-2010

Lp.	Instytucje szkoleniowe	Liczba uczestników				
		2006	2007	2008	2009	2010
1.	Ogółem	146 915	178 134	171 025	168 334	182 355
2.	Centrum Kształcenia Ustawicznego, Centrum Kształcenia Praktycznego	9 747	10 105	10 340	7 932	5 885
3.	Szkoła średnia lub policealna	879	1 366	1 141	1 051	582
4.	Szkoła wyższa	677	768	428	512	425
5.	Placówka naukowa,	672	835	847	605	368

	naukowo- badawcza lub OBR					
6.	Ośrodek kształcenia, doskonalenia zawodowego	27 328	31 230	23 740	16 989	17 883
7.	Stowarzyszenie, fundacja, osoba prawna	22 796	21 614	22 429	22 272	23 086
8.	Osoba fizyczna	15 439	20 555	19 530	19 273	20 327
9.	Zakład pracy	802	808	975	666	638
10.	Specjalistyczny ośrodek szkoleniowo-rehabilitacyjny*	x	x	x	x	10
11.	Inna forma	68 576	90 472	91 545	99 034	113 151

* W sprawozdaniu z 2010 r. po raz pierwszy wykazano specjalistyczne ośrodki szkoleniowo-rehabilitacyjne prowadzące szkolenia kontraktowane przez urzędy pracy.

W 2010 r. po raz pierwszy czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy liczono posługując się liczbą godzin. Nie można w związku z tym porównać tych danych z innymi latami.

Największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia trwające od 31 do 80 godzin. Najmniej chętnych, a tym samym bardzo rzadko organizowano długie szkolenia powyżej 300 godzin.

Tabela 17. Czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy, w latach 2006-2009²

L.p.	Czas trwania szkoleń	2006		2007		2008		2009	
		Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
1.	Ogółem	40 440	146 915	50 733	178 134	44 076	171 025	45 892	168 334
2.	Do 1 miesiąca	19 020	67 350	23 471	79 959	21 068	83 768	26 277	98 552
3.	Pow. 1 do 3 miesięcy	19 067	72 269	24 400	88 629	21 024	80 778	17 811	65 508
4.	Pow. 3 do 6 miesięcy	1 954	65 18	2 527	8 078	1 748	5 200	1 437	3 654
5.	Pow. 6 do 12 miesięcy	387	731	314	1 261	225	1 267	336	593
6.	Pow. 12 do 24 miesięcy	12	47	21	207	11	12	31	27

² Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. z 2010 r. Nr 257, poz.1725) wprowadziła zmianę dotyczącą wysokości przyznawania bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia, na które został skierowany przez starostę stypendium finansowanego ze środków Funduszu Pracy. Zmieniono wymiar wymaganego w celu otrzymania stypendium trwania szkolenia z okresu miesięcznego na odnoszący się do godzin.

Tablica 17a. Liczba i czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy w 2010 r.

Wyszczególnienie		Liczba szkoleń	Liczba uczestników
Razem		51 175	182 355
z tego	do 30 godzin	10 354	36 484
	od 31 godzin do 80 godzin	17 305	52 462
	od 81 godzin do 150 godzin	10 299	40 658
	od 151 godzin do 300 godzin	11 331	46 202
	powyżej 300 godzin	1 886	6 549

8. STAŻE, PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY I PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH

Po nowelizacji ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* staże dostępne są dla wszystkich grup bezrobotnych pozostających w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, nie tylko, jak to było w latach wcześniejszych wyłącznie dla młodych bezrobotnych.

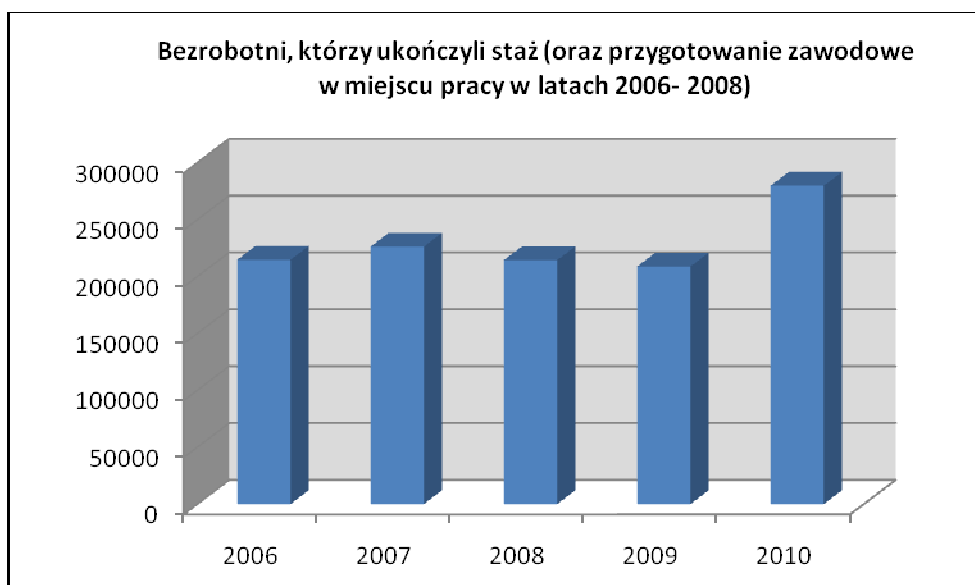
W 2010 r. staż ukończyło ok. 171 tys. bezrobotnych do 25/27 r. ż., co stanowi 40% uprawnionych do tej formy aktywizacji zawodowej.

Tabela 18. Uczestnicy stażu i przygotowania zawodowego, w latach 2006-2010³

L.p.	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Bezrobotni do 25/27 r. ż., którzy ukończyli staż w liczbach*	135 313	142 771	135 762	151 440	171 648
2.	Procent bezrobotnych do 25/27 r. ż., którzy ukończyli staż w stosunku do uprawnionych*	24,6%	37,3%	45,4%	40%	40%
3.	Bezrobotni, którzy ukończyli staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w latach 2005-2009 oraz staż w 2010 r.	214 753	226 271	214 455	208 863	279 833
4.	Bezrobotni, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe dorosłych	x	x	x	336	363

* W 2009 r. i w 2010 r. brano pod uwagę uczestników stażu do 25 r. ż., a w latach poprzednich: do 27 r. ż.

³ Liczba uczestników stażu do 25/27 r.ż. - na podstawie załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01 „O rynku pracy”, pozostałe dane na podstawie załącznika nr 4 do sprawozdania MPiPS-01 „O rynku pracy”.

Wykres ukazuje pozytywną tendencję wzrostową udziału osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w aktywizacji zawodowej. Dla tej grupy osób do roku 2008 funkcjonowało przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, które zostało „wchłonięte” przez staż w wyniku rozszerzenia grupy bezrobotnych mogących korzystać z tego instrumentu. Udział bezrobotnych w stażu wzrósł o 34% w porównaniu z ubiegłym rokiem.

W 2010 r. efektywność zatrudnienia po odbyciu stażu wzrosła o 1 pkt procentowy w odniesieniu do roku poprzedniego i wynosiła 43%. W 2010 r. efektywność przygotowania zawodowego dorosłych wynosiła 36%.

Tabela 19. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po odbyciu stażu oraz przygotowaniu zawodowym, w latach 2006 – 2010

L.p.	Wskaźnik efektywności – procent zatrudnionych	2006	2007	2008	2009	2010
1.	Staż	46%	48%	48%	42%	43%
2.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	47%	48%	47%	53%	x
3.	Przygotowanie zawodowe dorosłych	x	x	x	Bd	36%

W 2010 r. najwięcej uczestników ukończyło staż w zakresie:

- prace sekretarskie i biurowe – 75 tys. osób,
- sprzedaż i marketing, public relations, handel nieruchomościami – 28 tys. osób,
- usługi gastronomiczne – 8 tys. osób,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 7 tys. osób,
- opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat) – 6 tys. osób,
- opieka zdrowotna – 5 tys. osób,
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 5 tys. osób.

W 2010 r. najwięcej uczestników ukończyło przygotowanie zawodowe dorosłych w zakresie:

- architektura i budownictwo – 40 osób,
- usługi gastronomiczne – 40 osób,
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – 35 osób,
- technika i handel artykułami technicznymi (w tym mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) – 26 osób,
- sprzedaż i marketing, public relations, handel nieruchomościami – 23 osoby.

Tabela 20. Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli program stażu lub przygotowania zawodowego dorosłych w 2010 r.

Wyszczególnienie	Osoby, które w okresie sprawozdawczym							
	zakończyły staż		podjęły pracę w trakcie lub po stażu		zakończyły przygotowanie zawodowe dorosłych		podjęły pracę w trakcie lub po przygotowaniu zawodowym dorosłych	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
	w liczbach bezwzględnych							
Ogółem osoby uczestniczące w programie	278696	197349	118871	83 990	363	205	131	71

z tego	Szkolenie nauczycieli i nauka o kształceniu	2 379	2 138	784	723	0	0	0	0
	Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	1 597	1 132	541	388	13	0	0	0
	Nauki humanistyczne (bez języków obcych) i społeczne (w tym: ekonomia, socjologia, psychologia, politologia, etnologia, geografia)	820	699	350	304	0	0	0	0
	Języki obce	129	95	44	33	0	0	0	0
	Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	551	348	224	139	1	1	0	0
	Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	28 682	22 068	13 704	10 382	23	23	9	9
	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	7 401	6 261	3 609	3 103	4	4	1	1
	Zarządzanie i administrowanie	3 754	2 754	1 472	1 127	0	0	0	0
	Prace sekretarskie i biurowe	75 478	60 500	33 329	26 812	13	13	6	6
	Prawo	954	592	387	247	0	0	0	0
	Nauki o życiu i nauki przyrodnicze (w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka)	533	400	213	169	0	0	0	0
	Matematyka i statystyka	82	53	27	20	0	0	0	0
	Informatyka i wykorzystanie komputerów	2 538	670	1 101	235	0	0	0	0
	Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów)	3 012	397	1 576	175	26	0	24	0
	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	1 359	681	681	345	0	0	1	0
	Architektura i budownictwo	4 053	545	1 808	248	40	0	14	0
	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	1 492	613	529	189	0	0	0	0
	Weterynaria	497	344	216	145	0	0	0	0
	Opieka zdrowotna	5 444	4 471	2 264	1 875	0	0	0	0
	Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	6 339	5 749	2 486	2 233	4	4	1	1
	Ochrona własności i osób	271	98	107	48	0	0	0	0
	Ochrona środowiska	635	389	309	197	0	0	0	0
	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	1 815	1 392	830	643	0	0	0	0
	Usługi gastronomiczne	8 708	6 885	3 520	2 781	40	29	11	9
	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	5 179	4 911	2 259	2 129	35	34	9	9
	Usługi krawieckie, obuwnicze	943	823	397	349	1	1	0	0
	Usługi stolarskie, szklarskie	1 200	120	584	63	18	4	1	0
	Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)	642	152	293	74	0	0	0	0
Pozostałe usługi	18 901	10 352	8 847	4 932	9	3	2	0	

Inne obszary zawodowe	93 308	61 717	36 380	23 882	136	89	52	36
-----------------------	--------	--------	--------	--------	-----	----	----	----

9. UDZIAŁ PRZEDSTAWICIELI Z GRUP DEFAWORYZOWANYCH NA RYNKU PRACY W PROGRAMACH AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Niekorzystnym zjawiskiem jest, iż klienci urzędów pracy należący do tzw. grup defaworyzowanych na rynku pracy rzadziej korzystają z programów aktywizujących nastawionych na podnoszenie lub aktualizację kwalifikacji zawodowych. Wyjątek stanowi jedynie grupa młodych bezrobotnych. Osoby z pozostałych grup w trudnym położeniu zarówno w szkoleniach, jak i przygotowaniu zawodowym dorosłych uczestniczą w małym stopniu.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat można jednak zaobserwować procentowy wzrost w programach aktywizacji zawodowej liczby uczestników pozostających w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Tabela 21. Zmiany udziału w aktywnych formach osób z grup defaworyzowanych w ciągu ostatnich 5 lat

Kategorie uczestników aktywizacji		Różnica w liczbie uczestników między 2010 r. a 2006 r.	Różnica uczestników w % między 2010 r. a 2006 r.
Bezrobotni uczestnicy szkoleń	do 25 roku życia	- 673	-1,4
	długotrwale bezrobotni	+6 390	+11
	powyżej 50 roku życia	+14 247	+139
	bez kwalifikacji	+406	+1,7
	samotne matki	+7 332	+239
	niepełnosprawni	+2 987	+73
Bezrobotni uczestnicy stażu w wieku do 25/27 r. ż.		+16 046	+10,3

Tabela 22. Wskaźnik udziału w aktywnych formach aktywizacji osób z grup defaworyzowanych na rynku pracy, w latach 2006 – 2010*

Kategorie uczestników aktywizacji		2006			2007			2008			2009			2010		
		Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%	Zarejestrowani	Uczestnicy programu	%
Bezrobotni uczestnicy szkoleń	do 25 roku życia	549 967	47 562	8,6	382 342	47 911	12,5	298 966	41 037	13,7	378 765	40 080	10,6	419 341	46 889	11,2
	długotrwale bezrobotni	1 660 192	56 268	3,4	1 269 730	66 799	5,3	881 940	60 593	6,9	738 817	48 337	6,5	831 450	62 658	7,5
	powyżej 50 roku życia	441 129	10 232	2,3	402 559	17 336	4,3	333 514	20 951	6,3	353 637	20 748	5,9	406 214	24 479	6,0
	bez kwalifikacji	721 327	24 364	3,4	601 253	41 717	6,9	464 477	23 356	5,0	481 339	23 049	4,8	518 896	24 770	4,8
	bez doświadczenia zawodowego	x	x	x	x	x	x	447 601	39 003	8,7	466 155	39 847	8,5	509 787	47 397	9,3
	bez wykształcenia średniego	x	x	x	x	x	x	916 277	63 541	6,9	1 000 869	66 153	6,6	1 100 133	72 328	6,6
	samotne matki	91 226	3 074	3,4	82 277	4 068	4,9	124 730	8 828	7,1	132 729	8 792	6,6	148 708	10 406	7,0
	niepełnosprawni	74 985	4 092	5,5	68 686	4 506	6,6	67 839	5 404	8,0	85 066	5 634	6,6	97 546	7 079	7,3
Bezrobotni uczestnicy stażu do 25/27 r. ż. **		576 139	155 602	27,0	402 221	164 573	40,9	317 943	150 272	47,3	378 765	151 440	40	419 341	171 648	40,1
Bezrobotni uczestnicy przygotowania zawodowego w miejscu pracy/przygotowania zawodowego dorosłych***	do 25 roku życia	549 967	11 954	2,2	382 342	8 433	2,2	298 966	12 444	4,2	378 765	6 690	1,8	419 341	143	0,03
	długotrwale bezrobotni	1 660 192	46 363	2,8	1 269 730	50 009	3,9	881 940	41 964	4,8	738 817	16 021	2,2	831 450	122	0,01
	powyżej 50 roku życia	441 129	5 510	1,2	402 559	7 181	1,8	333 514	8 642	2,6	353 637	4 072	1,2	406 214	26	0,006
	bez doświadczenia zawodowego	x	x	x	x	x	x	447 601	19 066	4,3	466 155	11 200	2,4	509 787	135	0,03
	bez wykształcenia średniego	x	x	x	x	x	x	916 277	30 679	3,3	1 000 869	12 333	2,6	1 100 133	196	0,02
	bez kwalifikacji	721 327	14 241	2,0	601 253	18 347	3,1	464 477	19 389	4,2	481 339	7 733	1,6	518 896	131	0,03
	samotne matki	91 226	1 739	1,9	82 277	2 504	3,0	124 730	5 550	4,4	132 729	2 733	2,1	148 708	30	0,02
	niepełnosprawni	74 985	1 632	2,2	68 686	2 473	3,6	67 839	2 303	3,4	85 066	997	1,2	97 546	8	0,008

* dane ze sprawozdań statystycznych MPiPS „O rynku pracy” załącznik nr 6.

** w 2009 r. i w 2010 r. brano pod uwagę uczestników stażu do 25 r. ż., a w latach poprzednich: do 27 r. ż.

*** na przygotowanie zawodowe w miejscu pracy można było kierować beneficjentów tylko do lutego 2009 r. W sprawozdaniu z 2010 r. w miejsce w/w formy aktywizacji wchodzi nowe - przygotowanie zawodowe dorosłych.

10. DODATKOWE FORMY WSPARCIA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAINTERESOWANYCH PODNOSZENIEM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy inne instrumenty wsparcia inicjatyw szkoleniowych są wykorzystywane w praktyce urzędów pracy bardzo rzadko. Najwięcej osób w 2010 r. korzystało ze sfinansowania ze środków Funduszu Pracy **kosztów egzaminów lub uzyskania licencji/uprawnień zawodowych** (tak jak to było w latach ubiegłych), tj. 6 143 osób, jednak liczba ta stopniowo maleje w ciągu ostatnich 5 lat.

Z kolei z finansowania **kosztów studiów podyplomowych** skorzystało w 2010 r. 5 342 osób, o ponad 2 tys. więcej niż rok wcześniej. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu tej formy aktywizacji, na które bezrobotni otrzymali wsparcie, w stosunku do ubiegłego roku był o ponad 17 punktów procentowych wyższy.

W porównaniu z 2009 r. liczba pracowników, na których szkolenie w 2010 r. przyznano pracodawcy refundacje wzrosła 23-krotnie.

Wzrosła również liczba osób, które skorzystały ze stypendium na kontynuowaniu nauki (prawie 3-krotnie).

Tabela 23. Finansowanie kosztów egzaminów, pożyczki szkoleniowe, stypendia na kontynuowanie nauki, refundacja kosztów szkolenia, w latach 2006- 2010

Lp.	Wsparcie podnoszenia kwalifikacji	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia				
		2006	2007	2008	2009	2010
1.	Osoby, którym sfinansowano koszty egzaminów lub uzyskania licencji zawodowych	7 416	7 935	6 532	6 494	6 143
2.	Osoby, które ukończyły szkolenie sfinansowane z pożyczki szkoleniowej	89	127	24	32	45
3.	Osoby, które rozpoczęły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	125	184	222	3 124	5 342
4.	Osoby, które ukończyły studia podyplomowe dofinansowane z Funduszu Pracy	23	42	85	383	1 966
5.	Bezrobotni, którzy otrzymali stypendium na kontynuowanie nauki	2 813	1 081	388	448	1 284
6.	Rolnicy , którzy ukończyli szkolenie sfinansowane z Funduszu Pracy	0	8	0	14	10
7.	Pracodawcy , którym przyznano refundację kosztów szkolenia	Bd.	4	0	2	10
8.	Pracownicy , na których szkolenie przyznano pracodawcy refundację	Bd.	67	0	19	443

Tabela 24. Wskaźnik zatrudnienia w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu wybranych działań szkoleniowych, na które bezrobotni otrzymali wsparcie, w latach 2006 – 2010

Lp.	Wsparcie podnoszenia kwalifikacji	Procent zatrudnionych osób, które skorzystały ze wsparcia				
		2006	2007	2008	2009	2010
1.	Osoby, które podjęły pracę po szkoleniu sfinansowanym z pożyczki szkoleniowej	51,7	22,0	66,7	40,1	51,8
2.	Osoby, które podjęły pracę w trakcie lub po studiach podyplomowych dofinansowanych z Funduszu Pracy	26,4	28,8	38,7	25,4	42,2